

IZHAJA VSAKO SOBOTO

Letna naročnina 40 Din. — Uredništvo in uprava v Ljubljani, Gledališka ulica 8, telefon št. 2109
Račun poštne hranilnice št. 16.160. — Rokopisov ne vračamo. — Inseratov ne sprejemamo!

Štev. 17.

V Ljubljani, dne 31. decembra 1932.

Leto I.

Kulturni fatalizem

Fanatizem — fatalizem, dva pojma, ki sta si na prvi pogled nasprotna, se na videz izključujeta, pa sta vendar v medsebojni zvezi, drug drugemu sta vzrok in posledica. Verski fanatiki so dosledno tudi fatalisti: zgodi se volja Najvišjega!

In kultura? Če kje, lahko rečemo tu, da je kulturni fatalizem nujna posledica kulturnega fanatizma. To velja zlasti pri nas in za nas. Slovenci nismo bili nikdar buntovniki. Že ko smo se naselili v teh krajih, smo bili za takratne razmere skrajno miroljuben del onih Slovanov, ki so zasedli večino ozemlja današnje Jugoslavije. Naša zgodovina ne kaže nobene krepke aktivnosti, vedno smo bili le pasivni čuvarji tega, kar smo dobili po svojih prednikih. Od tod naša dovzetnost za vse tuje, od tod pomanjkanje aktivne, res borbene odpornosti proti tujim vplivom, od tod ono rapidno nazadovanje naših narodnih mej. Naše borbe s Turki so bile le najnujnejša samoobramba lastnega življenja. Ko je minula nevarnost, je prešla tudi borbenost. Kmetijski pusti? Upor zatiranih sužnjev, ki je skopnel po prvem krvoprelitju. Prelistajmo še tako vestno svojo zgodovino, naši junaki podvigi niso bili nikdar izraz aktivne, napadalne borbenosti, marveč le odpor preganjanj zatirancev proti popolnemu uničevanju. Pa tudi ta odpor je bil vedno do skrajnosti miroljuben in kulturn. Nasprotniki so se posluževali pri svojih napadalnih akcijah tudi najpodlejših sredstev, vsako nasilje jim je bilo dobro, mi pa smo dvigali oči k nebu in molili: Odpusti jim, saj ne vedo, kaj delajo, hvala Bogu, mi nismo taki. Kaj so delali Nemci na severu: Na naši zemlji so nas topli in pljuvali, mi pa nismo udarili nazaj, marveč se zgražali nad tujo nekulturnostjo, podčrtavali svojo lastno kulturnost in občudovali sami sebe kot mučenike.

Prevrat. Z vso svojo kulturnostjo smo ta po božji milosti in srečnem naključju nastali preokret v svoji zgodovini prav za prav prespali. Prišlo in prošlo, bo že Bog dal tudi za naprej, da bomo kako živel! Vsi smo pazili, da bi se ne našel kak prenapetost in dal par kľofut kakemu tujemu krvosesu. Kultura nad vse, kaj bo rekel svet, kaj bodo rekli Nemci, če bi pogнали par njihovih izzivačev preko mej?

Naša Narodna vlada — tudi ta je bila izraz naše kulturnosti. Vse to, kar je poglano in vzraslo v stari Avstriji in se borilo med seboj na čelu raznih partij, vse to smo postavili na čelo slovenskemu narodu v njegovi najbolj usodni uri. Če kdaj, smo prav takrat dokazali, da nismo narod, marveč otroci brez glave, ki se vesele lepe igrčke, pa ne mirujejo, dokler te igrčke niso razbili! Ne gre za posamezne osebnosti, ki so tvorile to našo narodno vlado — one niso bile krive, krivi smo bili mi, ki smo jim pustili, da so se vsedli na stolčke in nas vladali v slogi in ljubezni, dokler se niso stopili med seboj. Ko so se stopili oni, smo se stopili še mi, konec

je bilo sloge in brezmejne bratske ljubezni. Ta čas pa je prišel plebiscit na Koroškem!

Maribor je klical, našel je našega Maistra, ki naj čimprej objavi svoje spomine in pove javnosti, kako sijajno podporo je imel v naših slovenskih oblastnikih. Ne z nasiljem, z rožnim vencem smo se borili proti nasilju spodnještajerskih in koroških Nemcev in renegatov. Bodite pametni, ljudje božji, ne prenažite se, saj na severu bomo lahko dobili, kar bomo hoteli. Tako so nam govorili naši veliki slovenski diplomati. Pa smo dobili vse, kar smo si pošteno zaslužili s svojim kulturnim delom. Mali naši ljudje so šli na Koroško, agitirali in riskirali zdravje in življenje, a gospoda naša, ki je šla gori...? Molčimo raj! Ostala je kulturna in obdržala to kulturnost za vsako ceno, tudi še na dan plebiscita samega. Korektno oblečeni so se vozili z avtomobili na stroške naše države in se zabavali, niso pa iskali stikov z našimi zapuščenimi Korošci. Po plebiscitu so stali kot politični kučki, si nedolžno umivali roke ter valili krivdo na nekulturnost drugih. Naša oboževana kulturnost nam je nataknila na roke tesne glaze-rokavice, nismo se jih upali umazati s par krepkimi kľofutami, naši pretresni lak-čevljički se niso smeli dotakniti nemških izzivačev. S svojo kulturnostjo smo havzirali od enega člana mednarodne komisije do drugega in bili navdušeni, če so nas sprejemali prijazno ter nas priznavali za šikavne, lepo oblečene može in dame. Vi, ki ste se v resnici borili in žrtvovali, pišite vsak svoje spomine o tej slavni dobi našega kulturnega državniškega izživljanja. Nič zato, če ti spomini ne bodo baš častni za reprezentante one naše kulture, ki se je še danes nismo znebili. Kulturni fanatiki smo bili, vsled tega smo bili fatalisti, se zanašali na tujo in postali žrtve svoje lastne kulturnosti. In če smo dobili kľofuto — bilo jih je žal le preveč — ni se stegnila roka avtomatično in udarila še krepkeje nazaj. To se vendar ne spodobi, če hočemo biti kulturni. Boljše je, če zgubimo Koroško, kot da bi zgubili sloves svoje narodne kulture.

Ko je bil boj v zasedenem Primorju na višku in so padale žrtve naših najboljših ljudi, morda nespametnih, a vendar resničnih idealistov, kje so se našle hijene, ki so pljuvale na te žrtve in jih nazivale roparje in morilce? Tu, sredi kulturne Ljubljane so se kosali nosilci slovenske kulture v blatenju teh žrtev, ki so inavgurirale edino res herojsko borbo Slovencev za lasten jezik in obstanek! In zakaj to blatenje? Mi smo kulturni, ne smemo se poslužiti nekulturnih sredstev nikdar, čeprav nas čaka fašist z nožem, da nam ga zasadi v hrbet! Boljše da poginemo kulturno kot da bi se v silobranu poslužili nekulturnega načina boja in vrnili milo za drago.

Bodimo kulturni, toda ta naša kulturnost nam ne sme biti prisilni jopič, ki veže naše roke in ovira naše prosto gibanje. Mi

smo vsled svoje kulturnosti pasivni godrnjači, drugim pa njihova kulturnost prav nič ne ovira agresivnosti in borbenosti. Naša kulturnost se ne zgraža nad anonimnim rušenjem onih par res uglednih ljudi, ki jih imamo, bo pa vsa iz sebe, če bo kdo izmed nas možato in odkrito začel borbo proti kakim namišljenim veličini. V svoji kulturnosti jokamo nad usodo svojih bratov v Italiji, ne najdemo pa potov in sredstev, da bi jim pomagali z delom in resnično podporo. Še manj mislimo na to, da se slovenska zemlja ne jenja pri Soči. Italijani govorijo sistematično o svojem morju in o italijanski Dalmaciji, mi si pa ne upamo izreči in propagirati ideje, da sega naša zemlja tja do Tilmenta.

Privandrani Nemec nas psuje na naši zemlji in lepo se čitajo pritožbe v naših listih. Javnost se zgraža nad predrznostjo teh tujcev, ne razume pa, da so baš take pritožbe dokaz lastne inferiornosti. Bič v roke, udarite vsakega v obraz takoj, ko žali Vaš narod in Vašo državo, potem ne bo treba pisariti po listih in smešiti same sebe, potem si bodo tujci prav dobro premislili, predno nas bodo žalili. Če pa dotični tega ne more storiti sam, ker je odvisen ali preslaboten, najti se morajo drugi, da z dobro premišljeno kľofuto zapro usta vsem onim tujcem, ki jedo naš kruh, pa nas v zahvalo psujejo in žalijo. Če sme zastopnik kulturnega nemškega naroda na nekulturen način gaziti ono divno gostoljubje, ki je pri nas doma, potem smemo biti nekulturni tudi mi in ga učiti na nekulturen način osnovnih pojmov dostojnosti. Seveda se bodo našli naši ljudje, ki bodo obsojali tako nekulturno postopanje, zlasti oni, katerim so več mesta v upravnih svetih ali pa pravna zastopstva tujih podjetij kot čast in ponos naroda. Seveda bodo kaznovani oni naši ljudje, ki bodo branili čast svojega naroda, toda efekt bo dosežen. **Za vsako izzivanje kľofuto, to bodi naš princip.** Videli boste, kako bodo postali ponižni, če ne bodo celo pobrali šil in kopit in šli tja, od koder so prišli. Potem se ne bodo upali peti izzivalnih nemških pesmi, ne bodo se upali zahtevati, da se jim dovoli petje nemških pesmi v sokolskih domovih, ne bodo sedeli pri igranju naše državne himne in telesno napadali onih, ki jih opozore na nepravilnost njihov postopanja. Potem se tudi ne bodo ponavljali primeri, da ostanejo ti izzivači nekažnovani, ker uradno postopanje ne ugotovi nobenih dokazov. Kako tudi, ko se revež-de-lavec ne upa pričati proti svojemu šefu-Nemcu, če noče zgubiti svoje beraške službe.

Z vseh strani nas bijejo tujci na skrajno nekulturne načine. Rokavice doli, zavijajmo rokave in vračajmo milo za drago! Kdor nas ne priznava in ne spoštuje, temu pokažimo pot v širni svet, da se tam nauči ceniti gostoljubnost! Kdor pa med nami ščiti izzivajoče tujce radi svojega žepa, tega na sramotni oder, pa naj nosi še tako zvoneče ime in zavzema še tako visoko mesto!

Našim naročnikom in prijateljem!

Naš pokret postopoma zavzema čedalje širše kroge po Dravski banovini in izven nje. Za državo, nacijo, socialnost in poštenje; proti krivicam, korupciji, izigravanju in izkoriščanju; to je program našega gibanja. S povečanim obsegom našega glasila v bodočem letu bomo ta program še bolj poglobili in ga izvajali z vsemi razpoložljivimi sredstvi. Odstranjenje gnilega, zidanje trdnega in svežega nacionalnega izživljanja, to bo naše delo v novem letu.

Za to delo pa potrebujemo delavcev, idealnih in nesebičnih, poštenih in čistih, takih, ki bodo korenito prefiltrirali jugoslovanstvo, da postane ideologija jugoslovanstva kristalno čista, prosta vseh motenj in vse mlakuže.

Zato vi vsi, ki še stojite ob strani, pridite v naše vrste, pomagajte graditi novo življenje bodočega Jugoslavana — državnjaka!

Vi vsi, ki ste list prejeli in nam naročnine še niste poslali, storite to svojo častno dolžnost nemudoma. Naročnina do novega leta znaša 15 Din, od 1. januarja 1933. pa do 31. decembra 1933. pa

40 Din. Naročnino plačate lahko tudi v obrokih.

Novoletni številki smo priložili čerkovne položnice in prosimo vse zamudnike da naročnino poravnajo. Drugače bomo primorani ustaviti jim novo, obsežnejšo številko.

Vse naše naročnike, ki so list plačali za vse leto, ali pa delno za l. 1933. pa prosimo, da nam radi lažje in preglednejše administracije nakažejo razliko 15 Din, tako, da se bo leto izdaje ujemale s kolekdaričnim letom.

Tovariši, somišljeniki, vi vsi, ki ste preobloženi z dnevnim delom ali ste namučeni v podjetjih, pri katerih ne smete z aktivnostjo v naše borbene vrste, tudi vi lahko prispevate s svojimi silami za uresničenje našega pokreta. Nabirajte naročnike, zbirajte dokazni material za razkrivanje vseh krivic in podlosti, ki zavarajo poštenje — edino pot, ki vodi v boljšo bodočnost velike Jugoslavije. Ta boljša bodočnost je naše noveletno voščilo vsem, ki jih valovi golega materializma in koristolovstva še niso zajeli.

Uredništvo in uprava »Pohoda«.

Gorje tebi . . .

Odveč je domnevanje, ki ga podčrtava z besedico »skoraj« ugleđen in nacionalen slovenski dnevnik o požaru v tovarni K. I. D. na Jesenicah, kajti zavedamo se, da je obstoj tovarne važen življenjski faktor Jesenic, vemo pa tudi to, da ne bi bil udarjen s tem gospodar, ker si je pač preračunljeno znal zagotoviti po svojih hlapcih pridobljeno naravnost pravilno premoženje. Na ključne usode je dvignilo v revirju tovarne K. I. D. v zrak ognjene zublje, ni pa bilo naključje usode, da so domačini, hlapci in delavci, reševali iz ognjenih zubljev denar in premoženje celjskemu valpetu ki je ta čas gotovo mirno sedel v svoji vili v Celju in s svojo preračunljeno podjetnostjo kalkuliral in ustvarjal zopet nov način izmozgavanja slovenskega življa.

Razsvetlil je plamen nebo, razsvetlil je pa tudi duše tisočeri hlapcev Jernejev in ako bi videl celjski grof plamen, bi videl tudi on, tujec, šahovski velemojster Josef Pfeifer v teh ognjenih zubljih z ognjem zapisane tisočere želje, ki so veljale njemu in njegovi dični kompaniji za praznike in novo leto. . . . Pika! Klicaj! Dovolj! — Da, na pohod kličemo, na pohod proti tujcem, proti vsem tiranom, proti vsem valpetom naše domovine, proti vsem cvetkam iz vrtov celjskih grofov, na pohod proti vsem onim, ki niso po 14 letih smatrali za svojo dolžnost se priučiti slovenskega, našega državnega jezika, na pohod proti figuram prepletkanim z državno trobojnico, na pohod proti onim uredništvom, kjer se kujejo in izmišljujejo fantastične pravljice, brezplodne povestice o skrahiranih carjih, princezah, na pohod proti onim dnevnikom, ki mlatijo prazno slamo in pri katerih romajo v uredniške kočare vsi klici in javne prošnje pa tudi javna žigosanja onih, ki nimajo v naši državi za opraviti nič drugega, kot si polniti žepe in pljuvati na zakone.

Naša država je zgrajena na milijonih kosti naših mučnikov, prepojena s krvjo milijonov padlih in zato kličemo »Na pohod proti vsemu kar ni naše in kar ne spada k nam! Ne bo nas premočil polni mošnjiček starega lisjaka. — Ne! Danes ni časa za intervencije, moledovanja, danes je čas dejstev in ne bomo odnehali, dokler se ne bo začul glas tja do Beograda in še dalje če bo treba.

Čuvarji naših obmejnih krajev bodite budni. — Javni činitelji in javni faktorji usmerite svoja pota v naše obmejno mesto. — Na strateško važni postojanki se je razplodil germanizem podpiran od tujezemskega kapitala. — Nič več popustljivosti, nič več oklevanj. — Ako ne bi zalegla civilna oblast, naj nastopi vojaška. — Na pohod!

Hoteli smo pravice, hoteli smo ono kar nam pripada in kar je enkrat v neki meri uvideval tudi predstavitelj K. I. D. g. Noot. Tudi on je tuje-

rodec, ni nenadomestljiv, toda danes nemočen in samo orodje v rokah dičnega šahovskega velemojstra g. Pfeijerja, ki si je znal s preračunljeno podjetnostjo pridobiti celo dušo in hotenje tega enkrat samozavestnega, energičnega moža. — In kupil je še druge, dobro plačal vse one črno-zolte privandrance in plačal jih z denarjem, ki ga je izmozgal od našega človeka, od hlapcev Jernejev, ki jih tvorijo, čuje in strmite — delavci, mojstri in uradniki Jugoslavan. — In s preračunljeno podjetnostjo se šopirijo danes po obratih in pisarnah, Westen & Pfeifer, dobro in mastno plačani tujerodci, ne obvladajo našega jezika, ki jim je naš narod, vsaka naša nacionalna ustanova v zasmeh. Pod mogočno roko celjskega grofa tujerodcaskapitalista, odjedajo ti povsem »nezmožni« toda za razširjanje germanizma »nenadomestljivi« kruh našim ljudem. — Sramota in neodpušljivi greh napram naši državi, napram jugoslovanstvu, da se uraduje po tolikih letih osvobođenja v pisarnah K. I. D. v nemškem jeziku, da se dopisuje s pristnimi slovenskimi tvrdkami v nemškem jeziku, da se sprejema celo odposlanec države v nemškem jeziku. — Ironija, brezmejna podlost in nesramnost, kakršne je zmožen le prenažrt tujerodec — ki si je znal s preračunljeno podjetnostjo priboriti maslen kruh. — Kaj pa naš človek? Pfeifer, Westen & Komp. vidi v njem hlapca, vidi v njem stroj, vidi v njem živino, ki mora biti zadovoljna z drobtinicami, ki padajo od bogatinove mize. — In dišeča cvetka iz vrta celjskih grofov piše poročila o rđskem življenju, o udobnostih, ki jih imajo nameščenci K. I. D., ako vidi deco ali ženo, ki prinese delavcu očetu ali bratu prežganko in kos kruha na delo, ako vidi, da ima namesto čevljev — cokolje. — Vse pograbitve, hitite, dokler morete, rok vzeli ne boste. — In ko boste vzeli vse drugo, ko si boste svoja nenasitna žrela napolnili z zlatom, ko nas boste slekli popolnoma, tedaj — tedaj —

Ako bi napravili pohod po obratih, po pisarnah, spreletel nas bi mraz. — Vsa vodilna mesta zasedena po tujcih, ki ne obvladajo našega jezika. — Manj važna mesta zasedena po tujcih, ki se sramujejo našega jezika, a ga obvladajo, na nevažnih mestih pa »nenadomestljivi eksponenti germanizma« z mastnimi plačami.

Gledala bo Dravska, Savska banovina in Beograd, ko bomo imenoma objavili vse one tujerodce z mastnimi plačami in njih plače primerjali s plačami naših ljudi, Jugoslovanov. — Skrito igra karte grof celjski v svojem fotelju s cigaro v ustih, z odprtimi kartami bomo igrali napram javnosti mi in podprto bo to z dokazi, z argumenti, ki bodo odjeknili tja do Beograda. — Samo nekoliko kilometrov je do meje. Naj bodo naše oči odprte. — Dovolj je izmozgavanja, do-

volj mraza, dovolj teme. — Toda luč iz oči vzeli ne bodo in videli bomo tudi v temi. — Krivice tujerodcev napram našemu življu vpijejo do neba. — Dovolj je naših ljudi, ki plačujejo tribut lastni svoji državi, ki so jo pomagali ustvarjati. — Plačajte jih pošteno, dajte jim, kar jim po vseh naravnih in človeških zakonih pripada.

Pozivljemo končno g. Noota, da odstrani grb K. I. G. »Krainische Industrie Gesellschaft« na strehi glavne pisarne, ta viden, za nas nečasten znak nemškutarstva, ne da bi zato še moral vprašati privoljenja celjskih grofov!

„Dajte Bogu, kar je božjega . . .“

Mnogo se danes piše o močno razširjeni in dobro organizirani defetistični propagandi, vračci po ljubljanskih kostanjih že čivkajo za in proti samostojni Sloveniji — vendar pa je vsa ta propaganda več ali manj omejena na prostor med časopisnimi vrstami ter na kompaktneje naseljene kraje. V naše, zlasti hribovsko podeželje ni prodrla in tudi ni aktualna, toče dolenskega vinogradnika tudi samostojna Slovenija ne bo obvarovala in ne suše kmetovalca, tudi takrat bo treba odšteti davke.

Da, davke! Davki, vidite, to je tista čarodejska beseda, ki zbudi iz njegove otopelosti zadnjega hribovskega očanca, beseda, na katero prisluhne vsakdo in vsakomur, ki je ogromnega pomena ne le za kmeta, obrtnika, temveč pomeni življenjski sok vsake države. In vsi tisti, ki so vzeli klavir v roke, da razbijajo to, kar je bilo pridobljeno s toliko krvi, se tudi zavedajo tega: Sli so in so vrgli v brazdo naše zemlje ljuljko-krilatico: »Ne plačujte davkov!« In kakor utopija o samostojni Sloveniji, kot sem že omenil, ni pritegnila našega kmeta, tako se je tem bohotneje razrastla ta, skrivaj sejana ljuljka.

Celo podeželje je prekrilo s tanko tkano mrežo, katere nedotakljivi gangliji izžarevajo dan za dnem eno in isto misel, ki se širi od ust do ust: »V jeseni nikar ne plačujte davkov, saj ne morete in kdor more, je neumen, če plača. Vsi odreči, pa ne morejo nikomur nič. Ali naj celo faro rubijo? Kdo bo pa kaj kupil? In če — mu posadimo rdečega petelina na streho.« Vse je prisluhnilo temu klicu in ga ubogalo. Na jesen je ta podtalna akcija žela bogate uspehe.

Res je, veliko jih je, katerim ni bilo treba te vzpodbude, veliko, ki v teh težkih časih ne zmagujejo davčnih bremen, ker so jim res bremena in res pretežka. Najrevnejši kmetovalci so to, toda prav ti so bili vedno med prvimi, ki so odšteli svoj obol državi, dokler so zmogli. In danes prosijo financarja, ki pride do hiše: »Potrpajte do prvega sejma, da prodam živinče, pa bom plačal.« In to tudi stori, če le more. Toliko je teh, a koliko je tudi takih kot tisti kmet iz bivše Štajerske, ki je prinesel preko Save v cekarju žigosati 30 tisočakov, ker je bil v domači davkarji dolžan za tri leta nazaj! In koliko je mož, ki pravijo, da so napredni in Jugoslavan in ki bi po svojem položaju in ugledu med ljudstvom morali pobijati to razkrajajočo propagando, pa so se raje postavili v bok grobokopu države, češ, pa še mi malo počakajmo, nič se ne ve. Enkrat so bili že odpisani zaostanki, zakaj ne bi bili še v drugič.

Kmalu se je pokazal učinek te gonje, dotok denarja v državne blagajne je usihal, posledice je občutilo uradništvo, občine, vse javno življenje. Državna uprava je bila prisiljena seči po rigoroznejših ukrepih pri iztirjanju davkov. Kdo pa trpi največ po teh izzvanjih ukrepih? Naš mali kmet, tisti najrevnejši s peščico zemlje in kopico otrok, z njim se mora sedaj postopati enako rigorozno, kot z vsemi drugimi, kot z onimi, ki lahko poravnajo svoje obveznosti napram državi, pa jih nočejo. To je torej končni učinek te akcije, da pada najtežji udarec po najsiromašnejšem, po tistem, ki je najbolj potreben priznananja, to so dosegli tisti, ki so si zapisali na svojo zastavo zaščito kmetškega stanu, zaščito predvsem našega malega kmeta. Lahko je operirati z gesli o samostojni Sloveniji, lahko v teh razvranih časih navajati kmeta k davčni abstinenci, pošteno pa to ni, zato naj bi tisti, ki so za to poklicani, ljudstvu dobro razložili tudi drugi del Kristovega gesla »... in cesarju, kar je cesarjevega.«

Z obhodom

Iz ribarske mreže na Ljubljani pod trimostjem

—lj Na fašistično razstavo v Rim se je za hotelo tudi nekemu ljubljanskemu akademiku. Baj je šel študirat na to razstavo fašistično arhitekturo. Zelo smo radovedni, kako se je ta mladenič obnašal, ko je zagledal slike naših požganih narodnih domov, naše zastave in poseben paviljon posvečen najčistejši »italijanski« pokrajini Dalmaciji. Sedaj pa pričakujemo, da bo v kratkem dobila Ljubljana novo stavbo v fašističnem slogu!

—lj Dična družba. V kavarni Emoni se zbira vsak dan popoldne simpatična damska družba Slovencek, Hrvatice in Srbkinj. Med njimi so žene univerzitetnih profesorjev, višjih častnikov itd. Če osluhnete, boste slišali kako vedno govore v blagovlasni nemščini. Ugledne in spoštovane prizadete dame naj to v bodoče opuste, da jih ne bi morali imenovati v našem listu. Tudi njim je potrebna radikalna metla.

—lj Prosit Nojjar. Tako čitamo na novoletnih darilih v znani trgovini M. Tičar v Selenburgovi ulici. Zelimo trditi mnogo uspeha v novem letu z nemškimi izdelki, nacionalistom pa, da si pridno podajajo kljuko vrat te trgovine!

—lj Ptički pojo, kot da je Mai. Tako piše na reklamah, ki vabijo na razstavo kanarčkov. Podpisano pa je: Društvo za varstvo ptic pevk v Ljubljani.

—lj Nemški božič. Nekatere ljubljanske trgovine so za letošnji božič oddajale reklamo v blaženem nemščini. A. Prelog je prodajal okras za božična drevesca v ovitkih z napisom: Kristbaum-Smuk glatet Engelshilf; papirnica M. Tičar razstavlja v izložbenih oknih 100% nemške kalendarje; tvrdka A. Breznik prodaja tamburice z blaženimi nemškimi napisi; urar L. Vilhar razstavlja ure s švabskim besedilom in da za vsemi temi in še mnogimi drugimi tvrdkami niso izostale nekatere naše knjigarne je samo po sebi umevno.

—lj V graški »Tagespost« z dne 23. dec. t. l., stran 5 čitam sledeče poročilo: »Grosse Spende für die Grazer Winterhilfe. Die Viehexportfirma Predowitsch (!) in Agram (!) hat für die Grazer Winterhilfe 6000 kg Fleisch zur Verfügung gestellt.« — Nimamo nič proti temu, če se pomaga siromakom, najsibodo tudi Nemci, vendar zanič malo bi nas, koliko je dala ta tvrdka na razpolago našim revežem?

—lj Nemškatarenje. 12. t. m. sem se vozil z večeranim vlakom iz Ljubljane v Novo mesto. V nekem kupeju tretjega razreda sta sedeli dve dami in se ves čas neženirano pogovarjali v nemškem jeziku. Mislim sem, da sta tuji in da slovenski ne znata. Toda ko je prišel sprevodnik pregledovat listke, sta znali obe naenkrat popolnoma dobro slovenski in ena od njih je imela celo svojo uradniško legitimacijo. Menjali sta nato par besed slovenski nato pa nadaljevali pogovor v nemščini do Stične, kjer je ena teh dam izstopila, dočim se je druga peljala še naprej. — Tudi to dokazuje, da je naša naša žensktvo v precejšnji meri tisto, ki mu manjka vsaka narodna zavednost in da bi bil že skrajni čas, da se proti temu nastopi prav energično in da bo pač treba pričeti s priobčevanjem imen takih »narodnih« dam.

—lj Švabčarjenje. Kolo Jugoslovani, sester v Novem mestu, že ime govori, da je ta organizacija nacionalna, je imelo v nedeljo božičnico v kerist revnim otrokom. To je hvalevredno. Toda pri tej božičnici sta se dve odlični dami te jugoslovanske organizacije neženirano pogovarjale v prireditveni dvorani v pričo navzočega občinstva v nemščini, kar je vsekakor skrajna in brezprimerna predrznost. Skrajni čas je, da se naše »narodne dame« zavedo, kaj je njihova nacionalna dolžnost in da prenehajo z izzivanjem v nemščini, kajti sicer bodo prisilile zavedne nacionaliste, da jih bodo oni podučili, kako se imajo obnašati v javnosti. Posebno žalostno pa je tako ponašanje za članice Kola jugoslovanskih sester, ker je njihova dolžnost še posebej, da povsod s svojim vzgledom pokažejo, da so res jugoslovanskega mišljenja.

Ustanovni občni zbor Narodne odbrane za Ljubljano-Siška bo dne 6. januarja ob 10. uri v Školskem domu v Šiški. — Vabljeni vsi nacionalisti.

Celje

Pomagalo je. V 12. številki našega lista smo objavili članek pod naslovom »Ondulazione permanente«. Članek se je nanašal na reklamno tablo celjskega frizerja v Gubčevi ulici. Obljubili smo gospodu, da bomo tablo odstranili če nas ne bo on prehitel, vendar je bil on tako dober, da nam je prihranil trud, ter sam odstranil tisto lepo tablico. Zahvaljujemo se mu za to dobro delo, opozarjamo ga pa, da drugič takih tablic ne izveša. Prosili bi ga pa še nekaj, naj napiše svoje slovensko ime v slovenskem jeziku, da bo pokazal slovenskemu narodu, da je pravzaprav njegov sin, da je tu rojen, da je tu vzrastel, se izučil obrti in da živi na — in od slovenske zemlje.

Priporočamo raznim Oswatitschem, Löschniggom, Oreschniggom, Filipitschem, Woggom, Zanggerjem, Urchom, Paidaschem itd., da pišejo svoja imena pravilno ne pa v taki spakodranščini. Saj ni nič bolj »nobel« če napišeš dva g, ali sch, ali w, ali ö. Lepše in pravilneje je takole: Oswatitsch, Löschnig, Filipič, Vek, Cankar, Urh, Pajdaš itd. Zelimo, da bi to priporočilo navedeni in nenavedeni upoštevali.

Opozorilo. Sluga na celjski občini še vedno noče govoriti slovenski. Evo primer, ki se stalno ponavlja. Stranka: Dober dan! Sluga: Gutn Tag! Stranka: Prosim, ali bi lahko govoril z gospodom ravnateljem? Sluga: Bite ajn moment, ajn Her is drinen. In nato, ko tista stranka odide, pravi sluga: Is gefelig! — Prosimo, da tega moža pošljete kamor spada, čas je že, da bi se naučil slovenskega jezika, če mu pa tega ni bilo mogoče, naj zapusti državni urad in naj gre za slugo v nemško manjšinsko šolo v Celju. (Radi bi vedeli, koliko šol imajo naši zaslužni Slovenci v Avstriji in Italiji?) Poudarjamo, da obiskuje to šolo po večini deca slovenskih staršev, zaslepljenih po nemčurskih agitatorjih in otroci pravih, rojenih Nemcev pa hodijo po večini v slovenske šole. Če ti daje Jugoslavija zaslužek in kruh, pošiljaj svoje otroke v njene šole. Tiste — prodance — bomo posvarili tudi še na drug način.

Omejevanje krize in brezposelnosti. Več uradnikov je v Celju, ki so precej dobro plačani, toda tudi njihove soproge so v prav lepih službah. Ali ne bi raje teh služb dali tistim, ki nanje zelo težko čakajo, ki so res potrebni. V nekaterih rodbinah služita i oče i mati, v drugih pa nima nihče prav nobenega zaslužka. Mati naj skrbi doma za otroke, za red v hiši, vrši naj gospodinjstvo, službeno mesto pa naj prepusti potrebnejšim, tako se bo vsaj nekoliko omilila kriza. Saj smo baš pred kratkim čitali v časopisih, da n. pr. čaka 650 učiteljev in učiteljic na službo, vse polno pa je na celjskih in tudi drugih šolah poročenih učiteljev in učiteljic in od katerih po navadi oba vlečeta plačo.

Tako se zakon spoštuje. Po čl. 29. zakona o nazivu in razdelitvi kraljevine in § 9 zakona o praznikih morajo ob priliki državnih praznikov biti vsa poslopja okrašena samo z državnimi zastavami. V Celju je že zopet bilo vse polno hiš brez zastav, več pa tudi z nedržavnimi zastavami ob priliki rojstnega dne Njeg. Vel. kralja Aleksandra I. 17. dec. 1932. Posvariti smo hoteli prej, toda mislili smo, da je oblast že storila svojo dolžnost in krivce posvarila. Vendar ni bilo v tem pogledu storjenega prav ničesar. Dne 1. in 17. decembra t. l. so visele nedovoljene zastave na sledečih hišah: Dečkov trg št. 1, Prešernova ulica št. 22 in Aškerčeva ulica št. 13. Na kolikih hišah pa zastave sploh niso bile izvešene ne moremo naštevati, ker bi s tolikimi imeni napolnili celo stran našega lista. Prihodnjic bomo na takšne elemente še bolj strogo pazili, zato ker oblast takih grehov ne vidi. —ir

POSREDOVALNICA ZA SLUŽBE NARODNE ODBRANE V LJUBLJANI

Službe iščejo: Mlada sotrudnica trgovine z mesanim blagom. — Šofer, ki je izučen mehanik. — Strojniki z večletno prakso v premogokopu. Naslovi v upravi lista »Pohod«.

Darovali so za tiskovni sklad:

R. N., Moste, 500 Din; Milivoj Lajovic, Ljubljana, 45 Din; M. Jankole, Ljubljana, 60 Din; Mihael Vrbič, Sodražica, 10 Din; Nač. Ern. Vargazon, Ljubljana, nabral v Laškem 300 Din; Neimenovani iz Litije 200 Din. — Skupno je do sedaj nabranih 10.859 Din.

Kočevje

»Gottscheer Republik«. Človeku že preseda večno in vedno isto poglavje, ki se dnevno »az« pravlja, pretresa in ugiha po vseh naših dnevnikih — kriza, tuji in brezposelnost. — In s kakšnim uspehom? Videti vsaj ni nobenega in to po naši lastni krivdi. Govori se mnogo, še več se pridiga ter razpravlja, — a gospoda, kje pa so dejanja? Dovolj je tega odlašanja. — Kje si oko pravice, kje je tista slovenska zavednost, za katero se toliko navdušujemo in o njej pišemo.

Nepotrebno bi bilo vprašanje, kaj delati in kje začeti. Gradiva za to je dovolj. Poglejmo si najprej našo industrijo. Ista pesem pri nas kot povsod drugod. — Naši ljudje stradajo, a tuji se mastijo z nezasišano velikimi plačami. — Žalostno dejstvo, a vendar resnično. — Ne dopustimo, da se tuji bogatijo z našimi žulji, saj so to vendar ljudje, ki za našo stvar, za naš narod nimajo nobenega smisla, ljudje, ki se nam smejejo ter nas izkoriščajo ter gledajo samo na njih lasten interes. Zatorej proč z njimi! Mi tu ne trpimo ne Madžarov, ne Nemcev in ne Italijanov. Dovolj je nas, ki se borimo za vsakdanji obstoj ter za vsakdanji kruh!

Oglejmo si malo naše tekstilne tovarne. Imamo tu v Kočevju dve s precej velikim obratom. Pri prvi je ravnatelj pristen Italijan, doma tam, kjer trpinčijo ter streljajo naše nacionaliste na njih lastni zemlji. Znano nam je sicer, da ima tudi on majhen del delnic iste tovarne ter mu iste dajo dosti veliko obrestno mero, zatorej je neumestno in neopravičljivo, da ima on tudi mesto ravnatelja. Zakaj bi služil eden na dve strani, ko so pa drugi, ki sploh nobenega zaslužka nimajo. Znano nam je tudi, da dobiva iz Italije razne cunje in odpadke blaga, katere rabijo pri izdelavi novega blaga, kot da bi tu pri nas ne imeli dovolj takšnih cunj, — seveda bi s tem služili Slovenci, a na prej omenjen način služi ravnatelj sam lepe denarce in v Italiji njegovi sonarodnjaki.

A ne samo ravnatelj, tudi drugi — strojevodje in predelavci so pristni vzori italijanskih kulturnoscev. Ali so tudi ti »nenadomestljivi«? Zakaj imamo naše šole in naše ljudi, ki bi bili isto tako zmogni istega dela? Zatorej ven s tuji!

Opozarjamo slovenski denarni zavod, ki ima veliko večino delnic ter glavno besedo pri upravi tovarne, a kljub temu trpi v svoji sredi tuje — naše neprijatelje.

Druga tovarna je sama ob sebi nemška republika v kočevski republiki. Tu se švabčari kar na debelo. — Ravnatelj so vsi češki Nemci oziroma avstrijski državljani, vodje so tudi po večini Nemci ali pa vsaj deucesint. Je sicer par uradnikov Slovencev, a ti so kot vedne kapljice v tihem oceanu. In tudi ti so zato nastavljeni, ker se zadovoljujejo z zelo malo plačo, medtem ko so prej omenjeni deležni za Slovence nedosegljivih vsot. Dozdeva se mi, da so tudi ti nenadomestljivi, kajti v Jugoslaviji žalibog nimamo ne uradnikov, ne strojev, ne knjigovodij, ne poslovođij, ne korespondentov itd. No saj mi smo navajeni iskati dela v tujini, garati kot živina po ameriških, belgijskih in drugih rudnikih ter premogokopih, doma bodo pa tuji gospodarili po njih lastni volji in menda vse kaj drugače ko v naš dobrobit.

Peter Petsche, Gottschee, Haupt-Platz 93 — vis-a-vis der Stadtpfarrkirche: 1. je poklanjal svojim strankam stenski koledar za leto 1932, v nemškem jeziku; 2. vse njegove papirnate vrečice so pisane izključno v nemškem jeziku.

Zelimo in zahtevamo, da bo gospod Peter Petsche to napako prav kmalu popravil in izdal vse reklame v slovenskem jeziku, na slovenske koledarje, ki naj jih v bodoče izda, pa naj označi tudi državne praznike.

Dobrovoljci. 6. jan. 1932 se bo vršil občni zbor našega društva ob 9.30 v hotelu Metropol. Pričakujemo polnoštevilno udeležbo, obravnavale se bodo važne zadeve. Odbor.

I Z J A V A.

Podpisani Dimnik Karol, gostilničar pri Sv. Ilju v Slov. gor. s tem javno preklicujem, kar koli sem govoril o g. Z. Wolffu Josipu, prometnem uradniku pri Sv. Ilju v Slov. gor. in izjavljam, da je vse neresnično ter se mu zahvaljam, da je odstopil od kazenskega postopanja.

Plačam tudi vse stroške ter za Strelsko družino pri Sv. Ilju v Slov. gor. znesek Din 300.— Maribor, dne 19. dec. 1932.

Dimnik Karol.

Hrastnik

JAVNO VPRAŠANJE.

Dne 17. dec. 1932. je slavila godba steklarne v Hrastniku prvo obletnico svojega obstoja. Vršila se je veselica z godbo in plesom, pa je bila predčasno zaključena. O tej veselici in vzrokih njenega prenehanja zaključka se govori mnogo. Ker sta bila pri veselici navzoča tudi lastnika steklarne gg. Viljem in Rihard Abel, stavljam na oba sledeča vprašanja:

1. Ali je res igrala godba pri tej priliki nemške komade in se je čulo v lokalu samo nemško petje?

2. Ali se res prireditelji veselice niso spomnili, da praznuje naš vladar 17. decembra svoj rojstni dan in je godba zaigrala državno himno šele na odločno zahtevo nekaterih nacionalnih delavcev?

3. Ali je res pri igranju državne himne obsedela velika večina navzočih in se pogovarjala dalje? Ali sta gospoda Viljem in Rihard Abel pri igranju himne sedela ali sta jo poslušala stoje?

4. Ali je res v Vaši navzočnosti takoj po odigranju himne navalila skupina 30 oseb na dva slovenska delavca, ki sta zahtevala igranje naše himne, jih vrgla iz lokala in jih telesno poškodovala?

5. Ali je res, da je bila po zaključku te slavnostne prireditve na cesti prepevana tudi nemška bojna pesem — Die Wacht am Rhein?

Ker nočemo delati nikomur krivice, smatramo pa zadevo za skrajno važno, pričakujemo odgovor gospodov Viljema in Riharda Abela in jih prosimo, da nam sporočita ta odgovor do 3. januarja 1933.

SOKOLSKI HRASTNIK.

Sokolsko društvo Hrastnik je dne 18. dec. na slovesen način proslavilo rojstni dan Nj. Vel. Kralja Aleksandra in praznik Uedinjenja.

S svečano akademijo, ki je obsegala 18 točk najpestrejšega sporeda telovadnih, pevskih in glasbenih točk, spopolnjenih s slavnostnim govorom je ob nabito polni dvorani, Hrastnik, ta sajasta kotlina, dostojno dokazala da je verna svojemu kralju, domovini in narodnem edinstvu.

Po slavnostni akademiji, za katero prireditelji in izvedbo gre priznanje vsem sodelujočim, se je vršila slavnostna seja in zakletva novega članstva.

POPRAVEK.

K zadnjemu dopisu, ki je bil objavljen v zadnji številki Pohoda, v katerem se omenja uslužbenca na vodečih mestih v tovarnah, pojasnjujemo, da je g. prokurist Zelinka sicer češki državljani, vendar Slovan in svojčas agilen član Sokolskega društva v Ljutomeru.

Prevalje

ODPRI SRCE, ODPRI ROKE...

Bližajo se prazniki in nekdo se je spomnil rezev, tistih številnih strganih in lačnih s kopico otrok. Marljivo je pobiral in nabiral, potrkal na vrata, potrkal na rejene listnice in... pogoltnil marsikatero grenko. Obljubil sem svojo pomoč kotlikor pač premorem in zapisal sem znesek, dovoli skromen in neznan in pripomnil sem: po možnosti bom dal tudi več, recimo dva kovača. Mine mesec november in prve dni po prvem imam nabiralno polo zopet pri rokah.

Kolikšni »zneski« so se tu vrtirali v dobro rezevem pomeni več, kakor najgloblja človekoljubnost! Toliko nakloni vsak povprečni človek, če je »dobro volje« plačilnemu ali podeželski natakarcu. Da, pri nas so le besede, zelo lepe besede — brez dejanj! In dokler se bo pokazala naša ljubezen do bližnjega v borih 5 Din in to tam, kjer služita dva, ali kjer služi eden za tri, vse dotlej tudi vse operacije ne bodo prav ničesar zalegle, vse dotlej tudi najbolj ostra kritika, čista resnica, vsa poštenost in vsa značajnost ne bo prav ničesar koristila, ker je med nami vsako prizadevanje domalo toliko, kakor bob ob steno!

KDAJ BO KONEC?

V Prevaljah je nemškutarstvo še precej razpaseno. Še po 14 letih so nekateri gospodje, ki ne morejo odnehati z nemškim jezikom. Če prav v našem kraju ni nikakih Nemcev, se včasih človeku zdi, da se nahaja v centru Dunaja. To nemškutarjenje se ponavlja samo na ljubo neka-

terih gospodov in gospodičen, ki se jim zdi poniževalno govoriti državni jezik. — Posebno se zbira ta »ekstra noble« družba v gotovem lokalu, kjer nemoteno govori v »nemškem« jeziku. Predržna je ta »noble družba« da celo na javnih prireditvah samo nemškutari. Mi nacionalisti pa povemo tem gospodom, da ne bomo tega več dolgo prenašali. Tukaj nismo več v Avstriji in tudi ne v Nemčiji.

Če pa gospodje ne morejo ali jim je težko pozabiti tisto govorico, naj se poslužijo ceste proti Avstriji saj ni daleč. Naj bo za danes, ob priliki bomo pa podrobneje nadaljevali.

VENDAR ENKRAT!

V št. 13. smo poročali o neki starinski tablici, ki je bila pritrjena na nekih vratih. Sedaj pa javljamo, da se je dotična tablica že preselila k večjemu počitku.

Gornji Cmurek

JE POMAGALO.

Čitali smo članek, ki je izšel v eni prejšnjih števil »Pohoda«. Danes lahko ugotovimo, da nemških napisov ni več v omenjenem lokalu. Upamo, da bodo naši vrli orožniki in finančni nastavljenici tudi za naprej budno pazili na vsak nedostatek in ga odpravili, kakor so to storili do sedaj. Saj je v naših obmejnih krajih še mnogo, mnogo gnilega. Predvsem pa moramo napraviti enkrat za vselej konec hlapčevanju tujcem. Na avstrijski strani ne najdeš slovenskega napisa, zakaj bi potem trpeli mi nemškega? Naši ljudje zahajajo trumoma v avstrijski trg Cmurek po raznih opravkih ter pustijo tam marsikateri težko prisluženi dinarček. Ali ste že slišali, da bi se Avstrijcem zdelo vredno radi tega označiti cene v izložbah v dinarjih? Res je, da konzumirajo inozemci na naši strani precej, vendar pa to samo radi smešno nizkih cen naših življenjskih potrebščin in pa, ker se s tem okoristijo. Ali je potem treba še hlapčevati? Je-li takšno postopanje možato in ali se ne smesimo dovolj?

Obmejni nacionalisti se ne bojimo zamere in groženj bodisi od katerekoli strani. Borili se bomo odkrito proti vsakemu hlapčevanju in sploh proti vsakemu nedostatu, ki gre v škodo naši nacionalni stvari. Pribili bomo vsak nedostatek javno na tem mestu s polnim podpisom in brez bojzani za zamer. Člane N. O. pa pozivam, da si naročijo »Pohoda«, ki bo odslej naše društveno glasilo. — Kdor ni z nami, je proti nam! — Mirko C.

Koprivnik pri Kočevju

PRAVIČNA LOJALNOST.

Praznik uedinjenja smo praznovali v nedeljo 4. t. m. kar najslovesneje pod okriljem sokolske čete. Ob tej priliki so se zbrali v okrašeni šolski sabi poleg članstva tudi zastopniki občine, vasi, kraj, šol. odbora in vseh društev in korporacij. Pred pričetkom je g. H. Kump podal izjavo lojalnosti in vdanosti v imenu nemškega prebivalstva in kraj, šol. odbora. Slično izjavo je podal tudi župan g. J. Rožič in sta bili obe izjavi sprejeti z burnim aplavzom.

Točno ob 3. uri je brat starosta Ljubič Vinko otvoril proslavo z lepim nagovorom in prečital sokolsko poslanico. Navzoči so s trikratnim »Zdravo« dali duška svojemu razpoloženju. Sledil je gniljiv prizor, ko je 8letna Vlasta Ljubičeva podala bratu načelniku Prinčiču šopek cvetja, namenjen neodrešeni domovini. Svoj nagovor je zaključila: »Sprejmi, brat, ta šopek, čuvaj ga, da ga moreš izročiti svoji domovini, ko ji zasije zlata svoboda!« Sledili so telovadni in rajalni nastopi dece, petje mešanega zbora in dece, br. Stefančič iz Ovčjaka pa je v zanosnem govoru orisal našo borbo za uedinjenje. Ob zaključku je občinstvo stalo odpele državno himno. Vso prireditev je spremljal tamburaški zbor moške dece. Vtis proslave je bil nepopisen, bila je to prva slična slavnost v večjem obsegu v tem kraju, najbolj razveseljivo pa je, da so se znašli vendar enkrat zastopniki obeh narodnosti v skupni manifestaciji za Jugoslavijo.

Zahvalna pesem v slovenskem jeziku se je na dan 1. decembra oglasila prvič s cerkvenega kora. Peli so učenci koprivniške šole. Želimo slišati še večkrat slovensko petje v cerkvi, pa tudi slovenske pridige bi želeli. Priznavamo Nemcem, kar jim pripada, a tudi nam naj se ne krati najprimitivnejših pravic. Sestavljena bo posebna vloga na knezoškofijski ordinarijat, v kateri se bo zaprosilo še za nekaj drugih perečih vprašanj. Hočemo že enkrat miru v kraju.

Krško

DOBRODELNOST.

Tukajšnji Podmladek Rdečega Kriza je priredil v zvezi s proslavo rojstnega dne Nj. Vel. Kralja Aleksandra v Sokolski dvorani predstavo Goljevega »Jurčka«. Igrica sama, prirejena v izrazito dobrodelen namen — podporo revnim učencem — je odlično uspela. Zal pa se je ob tej priliki pokazalo, kako tuj je precejšnemu delu Krčanov pojem dobrodelnosti. V soboto slabo zasidena in v nedeljo skoro prazna dvorana je jasno izpričala veliko indolenco ter popolno pomanjkanje vsake srčne kulture ravno pri ljudeh, ki jih je kriza le malo ali nič prizadela, katerim je utrpelo 80 dinarjev bagatela, ki pa so z ozirom na krizo svoj budžet takoj skrčili, toda le v teh in sličnih primerih.

Pri proslavi je sodeloval tudi agilni krški Sokolski orkester, ki pa je imel po odigranju državne himne na programu izključno samo razne nemške »šlagerje«. Ne dvomimo, da je bil to zgolj slučaj, želimo pa, da se v bodoče pri takih proslavah ne pozabi sestaviti dnevu primerne programa.

IZPRED IZLOŽBE.

Dva kmečka možakarja ogledujeta izložbo neke tukajšnje trgovine. Ko pridem mimo, se obrne eden ter pravi: »Tukaj je pa prav vse po nemško« in drugi prikima: »Ja, kakor da smo na Nemškem«. — Pogledam. Izložba je polna raznih otroških igrice z velikimi nemškimi napisi kot »Fusballspiel, Pferderennen itd. Od vrha do tal sami nemški napisi. Mislim, da se lahko dobi take stvari doma in še celo nekoliko nacionalno-vzgojne tendence naj je včasih primešane zraven. Če je pa to slučajno stara zaloga, spada v trgovino pod pult in ne v izložbeno okno, da se že hribovci zgražajo nad tem.

Sladki Vrh

KJE JE SRČNA KULTURA — KJE JE BARBARSTVO?

Veliki narodi kaj radi poudarjajo, da so kulturni. K obči kulturi pa spada tudi kultura srca. Ravno te srčne kulture manjka pri velikih narodih. Ako bi jo imeli, bi danes ne bilo treba govoriti o manjšinskem vprašanju. Ravno to manjšinsko vprašanje tvori danes največjo nevarnost miru v Evropi, to pa radi tega, ker oni narodi, ki se trkajo na prsa in poudarjajo svojo kulturnost, najmanj spoštujejo najelementarnejše pravice človeka — materni jezik. Ravno nasprotno pa je pri malih narodih, ki se jim večkrat očita nekulturnost in barbarstvo. Ti mali narodi bolj spoštujejo manjšinsko pravo ko oni, ki so za to poklicani in hočejo igrati vlogo sodnika, ko bi vendar morali spadati med najnižje obtožence. Tako se tudi nas Jugoslovane smatra za manjvredne ljudi in hočejo svetu pokazati, kako mi svoje narodne manjšine zatiramo. Resnica pa je ravno nasprotna.

Mi Jugoslovani lahko s številkami dokažemo, da imajo naše narodne manjšine več kot preveč kulturne svobode. V prvi vrsti se nima čisto nič pritoževati nemška narodna manjšina v Jugoslaviji. Nemci v bivšem Banatu in v bivši Slavoniji imajo dosti več šol, kakor so jih imeli v pokojni monarhistični Avstriji. Poglejmo, kaj piše nemški list: Bilah-Dielsdorfer-Voheneajtung! Ta piše, da so se razmere za Nemce v Vojvodini po uedinjenju z Jugoslavijo zares znatno poboljšale. Madžarizacija se je ustavila. V šolskem letu 1913/14 so imeli Nemci v Vojvodini manj kot 79 šol, a v začetku šolskega leta 1931/32 so imeli 549 razredov in privatno nemško učiteljske v Velikem Pečkereku in celo Nemca za sreskega šolskega referenta v srezu Apatinu.

Razmere v dravski banovini tudi niso za Nemce nič slabše. 24.314 Nemcev ima 77 razredov, torej na 325 prebivalcev pride en razred.

Kaj pa naši prejšnji tlačitelji? Povejte nam, koliko razredov ste dali našim bratom v Koroski, neodrešeni domovini, ki jih je po številu 100.000.

Kaj pa naši nesrečni bratje v neodrešeni Goriski in tužni nam Istri? Čez 500.000 jih je, kaj pa imajo oni?

Tu naj se velika, kulturna naroda Nemci in Italijani vprašajo, kje je prava srčna kultura doma. Mi kot barbari naj vam bomo vzgled srčne kulture. Pokazali smo vam in pričakujemo od vas, kulturnih narodov, tudi nekaj več srčne kulture, kakor jo imate sedaj. Ako ne, bomo začeli izvajati prislovico: »Zob za zob!«

Trbovlje

K. U. K. INF. REG. NO. 4.

Dne 11. decembra 1932. je imela zveza bojnikov Ljubljana, osrednji odbor, svoj redni letni občni zbor. Od vseh 4 strani so prišli delegati in govorili in kimali. Do sem je vse v redu!

A sedaj čujte! Skupina zveze bojnikov Trbovlje se je močno zastopana udeležila občnega zbora v Ljubljani in baje tudi posegla vmes! Sprememba zraka pa je le na nekatere delegate skupine Trbovlje čudno vplivala. Na povratku domov z večernim vlakom so v kupeju ginjeni intonirali »Wir sind von k. u. k. Inf. Reg. No. 4. Aber Stier«... Kar z rok mi je padel časopis, ko sem čul Trboveljčane — delegate v tako čudnem razpoloženju. Mislim, da je dovolj 14 let v svoji bodni Jugoslaviji, ki je bila zgrajena s kostmi in krvi naših najboljših nacionalistov, da bi se g. delegatje otesili one navlake nemškega nasilja iz črnih dni našega ubogega naroda! Dalje sem mislil v kotu zase: Skupno so se borili vsi častniki in vojaki; eni z ljubeznijo, drugi pod knuto, a danes so vsi ločeni! Rezervni častnik zase — zveza bojnikov zase! Mislim, da bi bila tudi tu sloga in tovarištvo na mestu! Saj sloga, ljubezen do naroda je rodila velika dejanja, svobodo, a nesloga nas je tlačila in nas naj še v bodoče, ko imamo pa tako ljubeznive sosedel?!?

Mi državljani se zavedajmo ne samo svojih pravic, ampak tudi svojih dolžnosti napram domovini in bodimo vedno in povsod Jugoslavlani, ponosni Jugoslavlani!

Vojnik

OMADEŽEVANJE GROBA.

Nekako pred letom dni je umrl mornariški podnarednik, Panšer Tone, sin tukajšnjega posestnika. Pogreb je bil zelo svečan; udeležilo se ga je vse tukajšnje uradništvo, Sokoli v kroju, gasilci in zastopstvo vojske. Mornarico so pa zastopali trije njegovi tovariši podnaredniki. Pri odprtem grobu se je poslovil Sokol v kroju. — Kako se pa čudimo, ko stoji danes na spomeniku nemški napis »Hier ruhet Pauscher Toni Unser gelibter Sohn, geb. 7 mai 1908, gest. 13 j.n. 1932 — Ruhe sanfte«. Torej niti v pravilni nemščini.

Zanimivo je poleg tega še to, da je tukajšnje gasilno društvo, katerega član je tudi g. Pauscher, predlagalo, naj se ga odlikuje. S čim neki? »Pildek« Franca Jožefa mu pošljite, mu boste goste najbolj ustregli.

ZAVEDNI USNJAR.

Se enega junaka imamo v Vojniku, v osebi g. Senitzke. Ta gospod, ki je usnjar, dosledno, na noben državni praznik ne izobesi zastave. Takemu junaku naj se odvzame koncesija. Če ne more in noče spoštovati naših svetinj, naj bo še toliko ponosen in značajan in naj ne je našega kruha. Saj je meja blizu! Pojdite, kamor se cedi med in mleko, v vašo obljubljeno deželo! Tukaj jo pričakujete zastoj!

Konjice

CVETKE IZ VRTA SV. JURJA — KONJIŠKEGA PATRONA.

Kakor drugod smo tudi pri nas svečano proslavili in to pod okriljem Sokolskega društva Konjice rojstni dan Njegovega Veličanstva našega kralja.

Na rojstni dan dopoldne smo se nacionalisti udeležili tudi napovedane službe božje v tukajšnji župnijski cerkvi. Maševal je, kakor sedaj že skoro 1 leto, samo en mašnik, dočim se je prej vršila vedno slovesna pontifikalna maša ob asistenci. Med mašo so pevci na koru smatrali za potrebno, da pojejo na dan vladarja jugoslovanskega naroda neko pesem v proslavo Materi Božji, v kateri poudarjajo v vseh kiticah Slovenski narod in Slovence, ki se obračajo do Matere Božje. Ob koncu maše, ko so pričeli šolski otroci peti državno himno Bože pravde, so takoj utihnili cerkveni pevci, mašnik, vikar g. Bohanec Franc, pa je zapustil oltar in šel v zakristijo. Otroci so nato odpeli dve kitici državne himne. Pravega nacionalista je ob tem trenutku zabolelo srce, dogodek je napravil silno mučen vtis na vse prisotne vernike, posebej še na zastopnike oblasti, uradov in zastopnike raznih nacionalnih organizacij. Ko so otroci odpeli državno himno, je prišla iz zakristije duhovščina in opravila v latinskem jeziku molitev za našega kralja in odpela »Te Deum laudamus«. V prejšnjem letu se je molitev za našega kralja opravila v slovenskem jeziku. Časi se pač spreminjajo in z njimi

razni ljudje. V cerkvi mora biti vse latinsko, zunaj med ljudstvom pa mora biti vse samo slovensko. Morda še bo to še bridko maščevalo v kratkem, pa takrat bo prepozno.

Takih in sličnih dogodkov pa še bolj žalostnih, smo doživeli in doživljamo v »slavnem« konjiškem srezu, ki ga že proslavlja celo »Žerjavova Frančika« v prleški rubriki »Slovenca«. Pa saj vemo, kdo zna tako imenitno prleško gučati, pa naj dotični le pazi, da ga ne primemo enkrat pošteno za jezik. Pa takrat naj ne bo nikakega zavijanja, hlinjenja in podtikanja, kakor smo ga navajeni ob sličnih prilikah. V kratkem objavimo še bujnejše cvetke iz vrta Sv. Jurja — konjiškega patrona.

Rečica ob Savinji

Na dan 1. decembra je bilo, Iznad malih in velikih hiš so nas pozdravljale jugoslovanske trobojnice. Prav lepa je bila nova plapolasica na šolskem poslopju. Nad Rečico izven zvonikovih lin pa nas je opominjala stara zastava, da jo bo treba zamenjati.

Rečiški Sokoli! Lepo število tvorite v prijateljskem Savinjskem dolu. Vaše delo ne počiva. Vendar je nekaj mlačnežev, ki ubijajo čut za plemenito sokolsko delo ter škodujejo zdravemu razvoju članstva. Tega bi ne bilo treba, saj nikogar ne veže dolžnost delati ali se poveljevat v društvu. — L.

Guštanj

JUGOSLOVANSKO DELAVSTVO ŽIVI.

Tudi v Guštanju je jugoslovanska narodna misel v ofenzivi. Zato pa je postal odbor očitnejši, četudi že malo smešen. Nekemu vodilnemu članu mednarodnega Saveza smo ponudili pristopno izjavo za delavsko Narodno strokovno Zvezo. Moža je to tako razkačilo, da je zagrozil, da bo naš narodni pokret prav tako hitro propadel, kakor je nastal. To nas zelo tolaži. Naš narodni, jugoslovanski, pokret je, če izpustimo naše narodne pokrete prejšnjih stoletij, vsaj že sedaj star nad 100 (sto!) let; slovenski narodno delavski pokret pa bo leta 1933, torej čez nekaj mesecev, praznoval svojo 25. letnico. Torej bomo še dolgo živeli, ker se šele razvijamo in smo še vedno v naraščanju, med tem, ko so »oni drugi« v stalnem nazadovanju. Pa besede niso zapisane radi politike, marveč radi jugoslovanske delavske misli in radi gmotnega blagobita specielno guštanskega delavstva. Pa se je že omenjeni internacionallec tudi izrazil, da bomo mi krivi, če se bo položaj delavstva poslabšal! Odkod pa on to ve? Ali mislite na ta način začeti borbo proti novemu delavskemu pokretu, da grozite s poslabšanjem? Ali smo mi vzdrževali in protežirali tiste, ki so in ki bodo krivi že itak dovolj slabega položaja guštanskega delavstva? Ali spet mislite začeti delovati po paroli: (komunistov!). Nič ne stori, če se še delavstvu tako slabo godi, samo da le internacionala živi!

Dobro, da ste nas na vaše namene opozorili! Mi pa želimo vsemu guštanskemu delavstvu brez razlike prejšnjega političnega prepričanja: Srečen Božič ter lepše, složnejše in srečnejše novo leto 1933!

Narodni delavec.

Občni zbor Krajevnega odbora Jadranske straže se bo vršil dne 16. januarja 1933 ob 20. uri v restavraciji Zvezda z običajnim dnevnim redom. K občnemu zboru se vabijo vsi člani in prijatelji Jadranske straže. Za potovanje v Ljubljano je odobril Minister Saobračaja z odlokom od 9. dec. t. l. MSBr. 27.856 vsem članom Jadranske straže, ki se udeležijo občnega zbora, polovično vožnjo na državnih železnicah. Člani kupijo na vstopni postaji celo karto, katera velja tudi za povratek, če se izkažejo s potrdilom Krajevn. odbora Jadranske straže o udeležbi na občnem zboru. Povlastica velja od 12—16 januarja 1933.

Strelnske

družine

Strelnska družina v Toplicah. V nedeljo dne 18. decembra t. l. se je vršil v Dol. Toplicah ustanovni občni zbor Strelnske družine. Članov se je prijavilo 43 in je videti med člani precej zanimanja. Topliška strelnska družina ima za enkrat sledeče področje in sicer vse občine Toplice, Gor. Polje in Poljane. Do sedaj je prišlo največ članov iz Toplic iz okoliških vasi in iz občine Gor. Polje in Poljane, za enkrat še ni organizirano, vendar pa je tudi v ostalih krajih upati na precej veliko število članov. Naloga odbora bo pač, da bo delovanje razširil kolikor mogoče na široko.

Izvoljen je bil sledeči odbor. Za predsednika Martin Šlibar, učitelj, za podpredsednika Ivan Šitar, gostilničar, za tajnika Franjo Armeni, občinski tajnik, za blagajnika Franc Šobar, mesar. Za odbornike: Drago Gregorc, šolski upravitelj, Ivan Žvan, posestnik, Artur Gutsmandel, šofer, vsi iz Toplic in Janko Alfred, šolski upravitelj iz Gor. Sušic.

Sodražica. Dne 18. t. m. je imela strelnska družina v Sodražici svoj letni redni občni zbor s katerim stopa v sedmo leto društva. Delovanja. Strelnske vaje so bile tekom leta dobro obiskane. Družinskimi strelnskimi prvakom za l. 1932. je bil proglašen brat Anton Fajdiga s 86 točkami. Družina je prejela od br. Frana Fajdiga ml. v dar flobertovko za kar se mu tem potom izreka zahvala. S tem je omogočeno, da se vadijo člani in članice ob slabem vremenu v streljanju v zaprtem prostoru. Upajmo, da v kratkem pozdravimo v našem okraju novoustanovljene strelnske družine in to v Velikih Laščah, Dobrem polju, Ribnici in Loškem potoku.

Vatikanska diplomacija in Italijani

Nar. posl. dr. Pavlič ima (poleg ponesrečenih nastopov) včasih tudi svetle trenutke (pri tem pa ne mislimo na način, kako je zadnjič delil moko na svojem shodu v Unionu!) Takoj v začetku svojega delovanja v skupščini, ko smo videli v njem še predvsem nacionalnega duhovnika (pozneje se je izkazalo, da na tem polju ne namerava množiti svojih zaslug) je nastopil z ostro kritiko proti Vatikanu, češ, da bi mesta papeških nuncijev v raznih državah zavzemali lahko tudi duhovniki drugih narodnosti, ne samo Italijani. Zakaj bi pri nas n. pr. ne bil papeški nuncij kak Poljak, Čeh ali Francoz? Zakaj bi ne mogel biti Jugoslovani? Katoliška cerkev vendar ni samoitalijanska! Zato bi morali imeti v nji visoka mesta tudi drugi narodi. Ali je Bog samo Italijane ustvaril za kardinale in papeže? Kako važno bi bilo, da bi bil na pr. pri nas papeški nuncij neitalijanske narodnosti, smo videli pri zadnji škofovski konferenci. Ni bilo dvoma, da so se na tej konferenci reševala tudi politična vprašanja.

Po raznih dogodkih v Senčurju i. dr. smo imeli priliko videti smer naše verske ali cerkvene politike. Ko smo čitali, da so škofje povabili tudi papeškega nuncijskega Pelegrinettijskega na posvetovanje, nismo mogli v njem videti samo zastopnika cerkve, ampak tudi Italijana, ki goji do naše države skoraj gotovo ista čustva kakor ves njegov narod. Če bi bil pri nas (kar bi bilo edino prav!) papeški nuncij kak Poljak, Čeh, Francoz ali kdorkoli, bi v njem videli res zastopnika cerkve, ki z blagohotno naklonjenostjo gleda tudi na našo državo.

Tudi če je posl. Pavlič pozneje preklical svojo zahtevo, bi jo morali vsi katoliki zopet in zopet ponavljati, posebej pa mi, — mi Slovani sploh — ker: 1. ni nikjer v svetem pismu zapisano, da bi morali biti papeški nunciji sami Italijani, 2. ker je krivica za vse katoliške narode, če njihov sinovi ne pridejo do višjih duhovniških mest, 3. ker imajo katoliški narodi pravico od svoje cerkve zahtevati, da tudi ona služi njim, ne samo oni nji, 4. ker se mora cerkev ravno zaradi svoje »vesoljnosti« izogibati vsakemu sumu, da njeni predstavniki, kar je naravno, slede svojemu narodnemu čustvu.

Le pogledjmo, kako skrbi za koroške Slovence nemški škof, le pogledjmo, kdo je zasedel mesto za goriškim nadškofom Sedejem. Zakaj bi torej morali biti o papeškem nunciju drugega mnenja!

Bilanca izdajalcev

LEGLO VSEH PROTIJUGOSLOVANSKIH AKCIJ JE V SOSEDNIH DRŽAVAH.

Tako mnogo zločinskih akcij, ki so se pripele v teku zadnjih treh mesecev na jugoslovanskem teritoriju, sili vsakega zavednega državljan na k resnemu premišljevanju. Goli statistični podatki slučajev v dnevih:

6. septembra, ko je komitska petorka preko račila mejo pri karauli Tuturovica v carevoselskem srezu in je bila odbita od naših graničarjev, pa se vrnila v Bolgarijo;

17. septembra, ko je komitska trojka hotela prestopiti našo mejo na Javor Čuki, pa je bila odbita zaradi streljanja naših graničarjev in je iste noči ponovno hotela prekoračiti mejo;

23. septembra, ko so štirje bolgarski komiti naleteli na našo stražo pri Golem brdu v srezu Babušnica, pa so bili zaradi streljanja odbiti in pustili na našem ozemlju pekleni stroj in bolgarsko vojaško pelerino;

27. septembra, ko so bolgarski banditi poizkusili vdreti na naše ozemlje pri karauli Omer v carevoselskem srezu, pa so jih naši vojaki odbili, dalje istega dne enak poizkus pri Tramča ob mejni postaji;

29. septembra, ko je bolgarska desetorka komitov v bosiljgradskem rejonu pri karauli Vojvoda Putnik prekoračila našo mejo in pričela borbo, v kateri je padlo preko 180 strelcev in so streljali celo iz bolgarske karaule Car Asparuh na našo karaulo.

30. septembra, ko je bil izvršen atentat s peklenim strojem na beograjski oficirski dom in je padla celo nedolžna žrtev, škode pa je bilo preko 100.000 Din;

1. oktobra, ko je vojaška straža iz Petačincev in Iskrova, sreza caribrodskoga, ubila nekega neznanca in naša pri njem tri bombe z znakom V. M. R. O. in mnogo municije;

29. oktobra, ko je več banditov, preoblečenih v našo graničarsko uniformo, napadlo žandarmerijsko postajo Dukat in izstrelilo preko 100 na bojov na našo stražo;

4. novembra, ko je grupa komitov na Kosinem visu poizkusila prestopiti mejo, pa je bila odbita, eden med njimi pa celo ubit;

18. novembra, ko je bolgarska banditska petorka poizkusila na obmejnem carevoselskem sektorju prestopiti mejo, pa je bila odbita in je odvrгла od sebe v begu mnogo municije. Pa še nebroj drugih manjših incidentov, med njimi še značilnejši napad na žandarmerijsko postajo Brušane v Liki, nam dokazujejo, kje je leglo in sedež teh zločincev, ki z vsemi najpodlejšimi sredstvi skušajo preprečiti dokončno ureditev razmer v naši državi.

Banda razbojnikov Devčičevega, Rukavininega, Servacijevega tipa, pod vplivom, vodstvom in svetom še 17. julija 1929. leta na smrt obsojenih dr. Anta Pavelića in Gustava Perčeca, še ni nasičena s krvjo nešteti nedolžnih žrtev, kakor n. pr. pri znanem zemunskem atentatu, ne go gre po svoji najnižji in najpodlejši poti dalje brez ozira na to, da je izdajstvo domovine najbolj strahovita oskrumba človeške časti in ponosa in najgusnejši zločin celo pri divjakih.

V dnevih, ko Jugoslavija, strnjena in edina, proslavlja dvajsetletnico balkanskih borb, v katerih so s krvjo nešteti hrabrih sinov in mrtvih junakov postavljeni prvi temelji mogočne svobode belega orla, v dnevih, ko srca petnajstih milijonov jočejo od bolečine in žalosti za izgubljenimi našimi brati iz zibelke Slovenstva Koroške in iz Primorske, so naši neprijatelji svojo akcijo podvojili. Njihovo delo je blaznost fanatikov, ker kdo bi mogel omajati vero in zaupanje petnajstih milijonov v velikega, mogočnega jugoslovanskega orla svobode? Njihov edini cilj je, da nas pred

Evropo označijo kot divjake, ki se med seboj pobijajo sredi ulic, kakor so to dnevne slike v bolgarski prestolnici, ene od prestolnic zločinskih akcij proti naši državi.

Oni žele omajati zaupanje naših prijateljev v nas, njihov cilj je, ne z idejo in duhom, nego z iškarjotskim denarjem in orožjem premotiti nekega kmeta, da ruši lastno državo in uniči sebe samega. Toda tudi tu niso uspeli. Napad osmorice zločincev in banditov na žandarmerijsko postajo v Brušanih v Liki, ko so vsi kmetje šli v gonjo za njimi in jih izdali oblastvom, je jasno dokazal najvišjo narodno zavednost naših poljedelcev.

Ta napad pa je še enkrat sijajno dokazal in potrdil, kdo financira te zločince. Zločinci so bili oblečeni v italijanske vojaške pelerine, opremljeni z opremo, podobno italijanski vojaški opremi. Dr. Pavelić in Perčec sta nam jih poslala iz svoje rezidence Zadra, dr. Pavelić in Perčec sta se tu ponovno lahko prepričala, da je vsa njihova akcija brezuspešna in brezpomembna, ker naš narod ve, kje je naša svoboda, ker našega naroda ne morejo taki zločinski poizkusi omajati, nego ga nasprotno krepe v njegovi veliki ljubezni do izmučene, ali močne domovine. In ves uspeh teh zločinskih akcij je vedno močnejša naša narodna ljubezen do velike in močne Jugoslavije. Naši neprijatelji pa naj ne pozabijo, da božji mlini meljejo počasi, ne zgreše pa nikdar nikogar.

Naš narod se globoko zaveda vse vrednosti naše svobode. Sofija, Budimpešta in Rim pa bodo pred zgodovino za vse odgovorni, ker bo ista najjasneje dokazala njihov težki greh in sramoto, ki je nikdar nikdo ne bo mogel oprati. Sedanjost pa dokazuje, da mi ne želimo krvi, nego je naš edini odgovor prezir in zaničevanje do izdajalcev domovine in njihovih zaščitnikov in združeno delo za notranjo našo državno ureditev. — R-y.

Film naše zemlje

VPRAŠANJE AVTOKLUBU.

Nekateri ugledni člani Avtokluba — sekcije Ljubljana še niso pozabili na dogodke, ki so se vršili pred tremi leti o priliki občnega zbora. Ing. Adolf Dukič je stavil še pred občnim zborom samostojen predlog, v katerem je pozval predsednika ljubljanske sekcije g. Avgusta Praprotnika, naj prostovoljno odloži reprezentativno funkcijo predsednika. Za primer, da bi g. Avgust Praprotnik tega ne hotel storiti, je stavil ing. Dukič občnemu zboru samostojen predlog, naj izključi g. Avgusta Praprotnika kot člana v smislu § 2. pravil, ker škoduje s svojim članstvom ugledu kluba.

Ta samostojen predlog je bil na občnem zboru sicer prečitani, bil pa je tak hrup, da večina navzočih vsebine tega predloga ni razumela. Zaradi tega vprašamo, kdaj in kako je bil ta predlog obravnavan in rešen na občnem zboru. Javnost se zlasti zanima, kakšne posledice je izvajal g. Avgust Praprotnik proti ing. Adolfu Dukiču oz. ljubljanska sekcija Avtokluba proti g. Avgustu Praprotniku, če ta kot reprezentant tako odlične organizacije kot je Avtoklub ni niti zahteval niti dobil zadoščenja od ing. Dukiča.

NEPOTREBEN SPOMENIK.

Rimski zid za obrtno šolo v Ljubljani je za moderno mesto nekaj res zelo neokusnega. Ta zid nima prav nikake umetniške in tudi ne zgodovinske vrednosti. Takih oziroma še boljših zidov najdemo v Jugoslaviji vse polno tam, kjer stoji kaka ruševina srednjeveških gradov in nam ni treba imeti še v srcu Ljubljane takih estetsko neokusnih in tehnično primitivnih kamnitih grmad. Ta zid nas tudi spominja najgrših roparskih pohodov v srce Evrope in našega hudega trpljenja. Končno pa dela ta zid tam samo napotje in zavzema v sredini mesta brez potrebe dragocen areal stavbenega prostora ali lepe javne ceste. Zato je treba ta neokusni in vsem modernim načelom nasprotni

grušč in to skalovje čimprej odstraniti. Drugače bo še kdo prišel in na temelju tega kamenja dokazoval svoje pravice do posesti Ljubljane. Če pa bo potem komu dolg čas po takih »spomenikih«, si bo šel dotični ogledat rajši kitajski zid. Biks.

KJE JE KRALJEVA SLIKA?

Naše humanitarno gasilno društvo v Grosuplju prireja igre v lastnem društvenem domu, v katerega je vsem dostop, a na vse razočaranje moramo javnosti povedati, da v njem oz. v dvorani še ni slike Nj. Vel. Kralja, niti slike člana kraljevskega doma, dasiravno ima društvo premoženjsko možnost za nabavo slike.

Čudimo se, da ta veliki nedostatek ne pade v oči izobraženim posetnikom prireditev, četudi gledajo iste z nacniki.

Naj se ta nedostatek čim prej odpravi, ker drugače navedemo točnejše podatke.

ZANIMIV POGOVOR.

Ko se pelješ takole z vlakom, marsikaj posebnega slišiš. Kmet je; v Ljubljani je bil, no in malo ga ima pod kapo. Nekje iz Bistre pri Borovnici je doma. Nasproti mu pa sedi neki akademik, tam blizu doktorata je že. »Veste vi, gospod, to se pa men ne zdi prov, da čjo tkule naprav enakov v naš državi. Prmej kuš, za kva gre vse. Kultura in pa drug od Srbov gor k nam? Tu b blo prov ja, da bi od Slovencev gor šla, če ne pa na bu nč.« G. slovenoborec mu je seveda prikimal, kar se je dalo, da se je bilo bati za njegovo glavo. Njemu se zdi čisto pravilno, da se bo 12 milijonov ravnalo, kar bo rekel milijon Slovencev. Kje je pamet? »Veste kaj, nen se glih tku zdi tole z dauki, k takrat, kso Turki pobirali vsake štir leta, krvav dauk!« Seveda, mu je g. akademik zopet kimal. Na Vrhniku je pa, kmet na vso jezo, ker ne more plačati davkov, šel v gosstilno. Seveda vsemu je treba kimati, kar ti kdo natvezi, pa obljubi mu zlate gore, pa ga oš imel na svoji strani.

ČUDO NAD ČUDEŽI ČISTE SLOVENŠČINE

Slovenci smo intelektualen narod in naš jezik zna spreminjati barve kakor kameleon. Klasičen primer čiste slovenščine pa je naš pogovor z živalmi. Že imena so »hiperinternacionalna«: »fuksa, bajska, šeka, švarca itd. Menimo pa se na pr. s psom takole: »Pist praf! Gib di procen! Šen betn! Kum her! Ta suhl! Puc ga! Her gen!« S konji: »Bistahar! Curuk! Gibauf! Rujig! Jeha! itd.« To je nekaj cvetk, ki še posebno v okolici Maribora pridno rastejo. Šole in naša društva! Nastavite sekiro pri korenini!

PONESREČEN KONCERT

Tržiško napredno »Bralno in pevsko društvo« je vedno poudarjalo svojo iskreno narodno zavest in visoko dvigalo prapor svojega nacionalizma.

Dne 16. dec. je imelo svoj običajni pevski nastop in pri tem zagrešilo silen prestopke ravno napram svojemu narodnemu čuvstvu.

Vprašamo g. predsednika, vprašamo ves odbor »Br. dr.«, čemu je povabilo ono »slavno« nemško pevko, da je nastopila na koncertu? — Pa, saj smo bili vsi presrečni, da smo smeli poslušati tiste spačene pesmice, navdušeni smo uživali tisto papagajevo blebetanje! O, le ližimo Nemcem roke, saj nismo zmožni samostojnih koncertov! — Gospa Nemka je prejela cvetice, »Bralno društvo« si je pa v tem večeru zaslužilo lovorjev venec. Sramota!

Pričakujemo, da se bo »Bralno društvo« v bodoče bolj zavedalo svojega narodnega ponosa, gospej pevki pa svetujemo, naj ne sili tja, kamor ne spada.

**NACIONALISTI-GOSPODARSTVENIKI,
V POTREBI ZAPOSLOTITVE
POSLUŽUJTE SE BREZPLAČNE
DELAJSKE POSREDOVALNICE
NARODNE ODBRANE V LJUBLJANI!**